

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS

Voor de Stad, f. 12.
Franco per post, n. 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

(Verblijvende) *artikelen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.*

WAAR BEVINDT ZICH DE UITDRUKKING

VOLKSWIL?

Het doel der constitutionele of representatieve regeringstelsels is, om aan het volk dat aandeel in het bestuur der gangen van de regering te geven, dat hetzelfde vermeent te mogen vorderen, na de voortgang, welke beschaving en vrijheid gedaan hebben. Het is een recht, door de ontlasting van 89 met bloedige letters in het maatschappelijk wetboek ingeschreven en door de latere gebeurtenissen zoo veel mogelijk teruggebragt tot hetgeen reeds de welbegrepen staatkunde vorderde. Dit recht is nu, thans in de Constitutionele Staten door de verkiezingen uitgeoefend. Hoe meer de verkiezingen bevestigd of bevestigd, of om de uitdrukking te gebruiken welke reeds genoeg bekend is, *gefilterd* is, hoe verder men ook afgeweken is van het stelsel, dat in 89 zooveel bloeds en beweging verwekt heeft. Hoe zulke in ons land geschiedt, is reeds meer dan eenmaal betoogd en behoeft niet nader te worden uiteengezet; daar thans aan ieder, die nog kracht tot nadenken heeft, sinds lang de overtuiging heeft opgedaan, dat ons stelsel van verkiezingen wel het allernabeduidendst is, wat kan worden uitgedacht en eindelijk niets anders is dan eene constitutionele comédie. Daarom boven is het thans ons doel niet, dit nader uit te zetten, maar hebben de bovengestelde vraag geopperd, ten gevolge eener verkiezing voor den stedelijken raad, in eene stad van ons vaderland voorgevallen.

Men weet, dat de stemgerechtigden de kiezers kiezen; de kiezers de leden van den stedelijken raad; deze wederom leden voor de Provinciale Staten, en eindelijk deze de leden der Tweede Kamer onzer Staten-Generaal; ergo, zeggen de mannen van het behoud, volgens de rekenkunde van Bartjes, worden de leden der Staten-Generaal, die het Nederlandsche Volk vertegenwoordigen, wezenlijk door het volk, dat uit de stemgerechtigden bestaat, verkozen; want indien de stedelijke raad niet de leden der Provinciale Staten, die kiezers den stedelijken raad en de stemgerechtigden de kiezers gekozen

hadden, zouden ook de leden der Staten-Generaal door de Provinciale Staten gekozen zijn. Wij willen hier niet die fijne berekening wederleggen; maar durven toch uit dit alles de gevolgtrekking afleiden, dat de stemgerechtigden eigenlijk de natie zijn, welke de leden der Tweede Kamer verkiezen, al is het dan door de zoo subliem en vernuftig uitgedachte trappen der electorale hiërarchie. Passen wij nu dit eens toe op hetgeen te Leiden gebeurd is en dan vermeenen wij, de vraag, welke wij boven dit artikel gesteld hebben, gerustelijk tot eene prijvraag te mogen verheffen, de Provinciale Staten van Zuid-Holland, het gefiltreerde, driemaal overgehaalde uitvloeiSEL der zuidhollandsche stemgerechtigden, moet eenige Vertegenwoordigers der nederlandsche Natie, uit die provincie gekozen, weder voor hunne balie doen verschijnen om, of door herkiezing hun mandaat als vertegenwoordiger der natie hernieuwd te zien, of zich die herkiezing onwaardig te hooren keuren en er een ander mede bekleed te zien. Nu, de Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben dit jaar begrepen, dat de hoogleeraar Thorbecke geen vertegenwoordiger meer kon zijn der Nederlandsche Natie, en volgens de rekenkundige tabellen, welke ons subliem verkiezingstelsel vergezellen, is het onbetwistbaar, dat de stemgerechtigden, waarvan de Provinciale Staten het gedistilleerd uitvloeiSEL zijn, den heer Thorbecke als zoodanig verwierpen. Maar ziet, in datzelfde Zuid-Holland moeten plaatsen aangevuld worden in den stedelijken raad, en de kiezers, het eerste uitvloeiSEL der stemgerechtigden, benoemen den heer Thorbecke tot raad dier stad, en plaatsen hem dus weder op den ladder der hiërarchie, van welks bovensten sport de Provinciale Staten hem afgeworpen hebben; herstellen dus, zooveel mogelijk, den misslag, welken, in hun oog, der Provinciale Staten begaan hebben. Wij zeggen: zoo veel mogelijk; want het laat zich ligt bevroeden, dat indien diezelfde kiezers een lid voor de Tweede Kamer hadden moeten kiezen, hunne stemmen evenzeer op den heer Thorbecke gevallen zouden zijn; terwijl het evenzeer waar is, dat indien de kiezers niet anders dan Thorbecke's in den stedelijken raad zitting doen nemen, die stedelijke raad dan ook niet anders dan Thorbecke's tot de Provin-

ciële Staten zal benoemen, en die Provinciale Staten niet anders dan Thorbecke's naar de Tweede Kamer zullen zenden. Doch terwijl de Provinciale Staten van Zuid-Holland den heer Thorbecke uit de Kamer verbannen hebben, hebben de kiezers, zoo veel in hen was, den heer Thorbecke weder naar de Kamer gezonden. En nu blijft de vraag, waar de uitdrukking van den wil der Nederlandsche Natie te vinden is? De puristen zullen zeker antwoorden; bij de Provinciale Staten, wijl de kiezers, als het eerste uitvloeiSEL der stemgerechtigden nog te veel drabs bevatten, dat door de verdere filteringen, tot aan de Provinciale Staten, geheel verdwijnt. Ons echter zij het geoorloofd die leer niet aan te kleven, en meer vertrouwen te stellen in de uitdrukking der stemgerechtigden, of althans der kiezers, omdat wij, (hetgeen anderen drab heeten, gezond verstand noemen), dan in de gefiltreerde uitdrukking der Provinciale Staten, en gevolgelijk te zeggen: dat de Provinciale Staten van Zuid-Holland, bij de verwijdering van den heer Thorbecke uit de Kamer, geenszins het verlangen der Natie uitgedrukt hebben, en daarvan het bewijs kunnen vinden in de handeling der kiezers te Leiden, die gemelden heer eene plaats in den Stedelijken Raad hebben aangewezen.

ITALIE.

VENETIE 3 oktober. De oostenrijksche oorlogschepen, die naar de kusten van Rimini uitgezonden waren, hebben de tijding alhier aangebragt, dat de rust geheel hersteld is.

— De Koningin van Griekenland zal met haren vader tot den 6 alhier vertoeven, en zich op dien dag op de fransche stoomboot de *Guifer* antcheppen, om naar Griekenland terug te keeren.

— Ziehier, volgens inlichtingen, die alle vertrouwen verdienen, welk het programma was der aanleggers van de dezer dagen mislukte poging der opperhoofden van het jeugdig Italië. Zij verklaren het beginsel der pauselijke soevereiniteit ongeschonden te willen behouden en zich vast te houden aan het memorandum, van het Weener-congres uitgegaan alsmede aan de beloften, door de vertegenwoordigers der mogendheden gedaan, behouding der italiaansche ouwesteling in Italië. Zij vragen:

1° De afschaffing der militaire commissien, 2° eene generale amnestie. 3° De herziening der burgerlijke en lijfstraffelijke wetboeken. 4° Den toegang tot openbare ambten voor leeken. 5° De afschaffing der inquisitie. 6° Beperking der magt der

het openbaar onderwijs. 7° Een regeringstelsel meer in overeenstemming met den vooruitgang der beschaving, vooral in hetgeen de ijzeren-spoorwegen betreft. 8° Benoeming eener commissie belast met de regeling der openbare schuld en met het herstellen van evenwigt tusschen 's lands inkomsten en uitgaven. 9° Vrijheid van drukpers, binnen redelijke grenzen beperkt.

AMERIKA.

Te Liverpool zijn berigten ontvangen uit Rio-Janeiro tot den 22 augustus. Zij bevestigen de vorige tijdingen, waarbij mededeeling gedaan werd van de weigering van Rosas, om het ultimatum der fransche en engelsche ministers aan te nemen. Dientengevolge heeft de zeemagt der beide mogendheden zich meester gemaakt van de argentijnsche flotille, welke Montevideo blokkeerde; 1500 matrozen en soldaten zijn aan land gezet, en de haven van Buenos Aires te geblokkeerd geworden ten gevolge der weigering van Oribe, om zich van Montevideo te verwijderen. Eene strenge insluiting zal al de havens der oostelijke republiek, welke door argentijnsche troepen bezet zijn of zouden kunnen worden, ontoegankelijk houden.

GRIEKENLAND.

De hoofdstad Athene was den 22 september in opschudding door een berigt, in een ministerieel blad voorkomende, waarin werd medegedeeld, dat een complot ontdekt was, ten doel hebbende om den koning, den heer Kolletti en den generaal Grivas te vermoorden; den 26 zou dit plaats hebben. De kamer zelve was door deze tijding verontrust. Het ministerie, daaromtrent ondervraagd, heeft verklaard, dat het geen de minste kennis eener zoodanige zamenspanning droeg, ofschoon het bedoeld blad het tegendeel beweerd had. Inderdaad, het geheel was een opgeraapt verdichtsel. Het schijnt dat de schrijver van het artikel geen ander doel heeft gehad met de verspreiding dezer heillooze tijding, dan om gerucht te maken en de algemeene aandacht op zijn blad te vestigen. Hij is voor het gerecht geroepen, om rekenschap van zijn gedrag te geven.

DENEMARKEN.

Men schrijft uit Koppenhagen van den 2 oktober. Eenigen tijd geleden hebben de dagbladen uit het noorden van Schotland gemeld, dat in den nacht van den 2 op 3 september, bij eenen langdurigen en hevigen storm uit het noord-oosten, een groot gedeelte van het eiland Pomona, of Mainland (het grootste der Orkadische eilanden) overdekt was geworden van een stof, dat erkend werd voor fijn gemalen puimsteen, en dat de schotsche natuurkundigen de gissing geuit hadden, dat dit stof door de volken van het zuiden van IJsland was opgeworpen geworden en door den wind naar Pomona gevoerd; een verschijnsel, geheel gelijk aan dat, wat in de maand juli 1637 is opgemerkt geworden.

Deze gissing heeft thans eenen hoogen graad van waarschijnlijkheid verkregen; want de bemanning van een schip, dat van Reikiavik (IJsland) te Koppenhagen is aangekomen, en in den nacht van 2 op 3 september in volle zee was, heeft opgemerkt, dat gedurende dien nacht de gansche zuidelijke kust van IJsland door een vulkanisch gloed verlicht was en de bemanning van twee schepen, die den 3 september zich ter hoogte der Feroë-eilanden bevonden, verzekert dat dien dag de lucht vol was van eene zeer fijne asch, welke de ademhaling zeer bemerke en dat tegen den avond eene dunnere laag dier asch het dek hunner schepen bedekte.

Wij zullen hier nog bijvoegen, dat de laatste berichten van Reikiavik, die van den 1 september zijn, melden dat in die stad het gerucht liep, dat op onderscheidene plaatsen der westelijke en zuidelijke kust van IJsland hevige aardbevingen gevoeld waren.

DUITSCHLAND.

WEENEN 5 oktober. Mgr. von Diepenbrock, Pries Aartsbisschop van Breslau, wiens bisdom een gedeelte van Oostenrijksch Silezie bevat, zal dezer dagen den eed van getrouwheid in handen des Keizers afleggen.

— Een duitsch dagblad verzekert, dat de heer J. van Goerres, lector aan de Universiteit van Munchen, zich bezig houdt met het schrijven eener geschiedenis der Jesuiten-orde.

DRESDEN 2 Oktober. Wij hebben reeds gemeld dat de afgevaardigde Todt in de Tweede Kamer het voorstel had gedaan, om den Koning een adres aan te bieden, tot antwoord op de troonrede. Dit aanbieden, dat in de wetgevende kamer der meeste constitutionele staten slechts eene zaak van blooten vorm is, bij het saksisch parlement niet gebruikelijk zijnde, heeft de Tweede Kamer het voorstel naar de Eerste verzonden en deze heeft in handen gesteld eener afzonderlijke commissie. Drie punten vielen te beslissen: Is het doelmatig dat bij de opening van elke zitting den Koning een adres aangeboden wordt? Moet, intègendeel, het aanbieden van een adres voorbehouden worden voor buitengewone omstandigheden; gelijk aan die, waarin Saksen zich dit jaar bevindt ten gevolge der godsdienstige beweging en onlusten van Leipzig? Eindelijk: moet er door de twee Kamers slechts één adres gezamenlijk aangeboden worden? De antwoorden der commissie strekten om het aanbieden van adressen, ten antwoord aan de troonrede niet als gewoonte in de constitutionele gebruiken van Saksen in te voeren: en, om dit jaar, als bij uitzondering, een gezamenlijk adres door de beide Kamers aan te bieden.

Men betwijfelt of de Tweede Kamer, die er op gesteld schijnt te zijn een eigen adres te stemmen, zich zonder wijziging met deze voorstellen der commissie vereenigen zal.

— Het verslag der buitengewone kerkelijke commissie, door de Eerste Kamer benoemd, is gedrukt en aan het licht gebracht. Zie hier de slotsede van dit verslag:

1o. De commissie vindt geene zwaarigheid in het openstellen der protestantsche kerken voor de duitsch-catholijken, maar laat de beslissing daarvan aan de regering en de plaatselijke besturen over.

2o. De doop, het huwelijk, de communie, de deelneming der geestelijken bij begravingen worden toegestaan, maar alleen de protestantsche registers zijn van waarde, die den neo-catholijken hebben geene waarde hoegenaamd.

3o. De godgeleerden die een onderzoek hebben ondergaan voor een ander godsdienstige geloofsbelijdenis van eenen christelijken staat, kunnen alleen met kerkelijke bedieningen bekleed worden.

— De Eerste Kamer heeft zich den 3 dezer bezig gehouden met het verslag betrekkelijk de afgescheidene catholijken. Het rapport keurt de omzigtigheid goed, welke de regering tot heden jegens hen heeft in acht genomen. Na de lezing van hetzelfde heeft de minister der eerediensten het woord openvat. Hij heeft verklaard, dat zoo het gouvernement van de afgescheidenen nog niet alles verleend heeft, wat hun in den materiëlen zin kon verleend worden, zulks was om dat hij vermeende dit niet te kunnen doen zonder de toestemming der Kamers; hij heeft zich strikt willen houden bij hetgeen, waartoe de constitutie hem magtigde. Na deze verklaring hebben vele redenaars den wensch geuit, dat de regering eene wet aan de Kamers voorstelle, waarbij de betrekkingen der afgescheidenen tot de kerkelijke en burgerlijke autoriteiten op eenen vasten voet geregeld worden. Een enkele redenaar heeft onderdrukkende maatregelen tegen hen ingeroepen. De behandeling is in die zitting niet ten einde gelopen, maar zal in eene nadere zitting voortgezet worden.

— Het gouvernement heeft eindelijk de uitkomsten medegedeeld van het officieel onderzoek over

de gebeurtenissen van den 12 augustus. Dit verslag bevestigt hetgeen de dagbladen gezegd hebben over de wankelmoedigheid en het gebrek aan tegenwoordigheid van geest der openbare magt in dien neblottigen avond. De militaire commandanten werden nog onder het onderzoek van eenen krijgsraad.

PRUISSEN.

De godsdienstige verwarringen welke de bevolking der hoofdstad en der provincien van het pruisisch rijk in beweging brangen, nemen van dag tot dag toe en veroorzaken eene reeks van handelingen en tegenhandelingen, die zich levendig laten gevoelen, van af de hooge kringen der regering tot in de laagste standen der maatschappij. Deze laatste zijn met meer vuur ingenomen voor het protest der rationalisten; het hof en de hooge ambtenaren van den Staat, staan het tegenprotest der dogmatieken ter zijde. De mannen van het juiste midden, aan wier hoofd, zoo als men weet, de twee evangelische bisschoppen Eylert en Droecke staan, zijn gedoopt met den bynaam van crepusculisten. Het publiek heeft aan de twee kerkvoogden eenige ophelderingen gevraagd op hunne verklaring en de regering heeft dezelve op hare kosten doen opnemen in de *Woss. Zeit.* Daarin wordt gewezen op de, echter zeer betwiste, verdienste der twee theologanten, die krachtig medegewerkt hebben, de een aan het opstellen, de ander aan de invoering der vermaarde agenda in de openbare eeredienst, waardoor onder de vorige regering de insensmelting der lutherschen en calvinisten tot een enkele evangelische kerk voltooid werd. Deze agenda, zoo wordt aldaar gezegd, bevestigt ten stelligste de verplichting, aan alle bedienaren der nieuwe kerk opgelegd, om hun onderwijs te gronden op de leerstellingen des Bybels en der symbolische boeken. Hier verlaten de twee theologanten het gebied der godgeleerde controverse en roepen de nagedachtenis en bedoelingen in van den waren ontwerper der agenda. Men werpt hun tegen, dat daar zij zelve in hun protest het recht erkend hebben eener nadere ontwikkeling van de godsdienstige en christelijke overtuiging, deze ontwikkeling zich noodzakelijk tot op de agenda zelve moet uitstrekken, zoodat alles, wat de belijdenis, die dezelve ingesteld en bekrachtigd heeft, aangaat, op nieuw in behandeling zou komen.

Deze hevige polemiek, welke geheel het protestantsche omvat, moet ons voorbereiden tot belangrijke wijzigingen zoowel in ons godsdienstig als staatkundig daerzijn. Het geschrift van den geheimraad Bunzen, die, zoo als bekend is, wanneer het godsdienstige zaken betreft, het volste vertrouwen des konings geniet, welk geschrift den veelbekenden titel draagt: *Over de toekomst der Kerk*, wordt algemeen onder dit oogpunt beschouwd, dat het de schets behelst van eene radikaal hervorming in de inrigting onzer kerk, hervorming, welke reeds lang en met allen ernst overwogen en uitgewerkt is in het kabinet des konings. Trouwens bij de audientie, welke de Koning den 2 oktober maand, aan de stedelijke regering zijner hof verleend heeft, heeft hij ten stelligste verklaard, dat indien hij tot eene keus tusschen de twee partijen gedwongen werd, hij onherroepelijk zou beslissen ten voordeele der partij, welke de stedelijke raad in zijn adres wilde veroordeelen. Uit deze merkwaardige woorden blijkt dat de Koning, die tot de dogmatieken of protestanten, naar de betekenisse, welke men thans aan dat woord geeft, behoort, niet zou kunnen overgehaald worden tot het stelsel van anti-bybelsch ongeloof, dan alleen indien hij daartoe door overmagt mogt gedwongen worden; en men ziet duidelijk in, aan welke gevaren deze verklaring de koninklijke waardigheid ten de draafzaamheid van het godsdienstig stelsel, waaraan hij zich gehecht heeft verklaard, blootgesteld heeft.

De heer Nothomb, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van België bij het Hof van Pruisen, is den 5 dezer in bijzonder gehoor ontvangen bij den koning van Pruisen en heeft bij die gelegenheid zijn geloofsbrief overhandigd.

ENGLAND.

LONDEN, 11 October. Sir Robert Peel is gisteren namiddag alhier aangekomen en oogenblikkelijk naar Windsor vertrokken.

De heer Tiers is M. donderdag avond alhier aangekomen; hij is in het Mivart's-hotel afgestapt, alwaar zijn echtgenoot en mevrouw Dosne, uit Rijsel komende, eenige uren vroeger waren gearriveerd.

In de havens van Perthshire, in Schotland, worden aanzienlijke bevrachtingen aardappelen gedaan, met bestemming naar Londen en Holland.

De heer Newman, een pusevet, heeft zijne betrekking als leeraar aan de Universiteit van Oxford nedergelegd om het catholicismus te omhelzen; een ander lid der doorluchtige Universiteit, de heer Ambrosius Saint-John, is insgelijks in den schoot der Moederkerk wedergekeerd.

De Rev. Dalgairns, schrijver van den *Brief van een jong lid der universiteit van Oxford*, welke eenige jaren geleden, zoo veel opziens baarde, en van het *Leven van den H. Stephanus*, heeft te Aston-Hall (Straffordshire) in handen van den eerw. P. Dominicus, der orde van de Passionisten, zijne dwalingen afgezworen.

IERLAND.

Eene groote meeting heeft den 6 dezer te Killarney, in het graafschap Kerry, alwaar O'Connell geboren is, plaats gehad. De bevrijder zat bij deze plegtigheid voor, welke de bevolking van geheel den omtrek bijwoonde. Alles is in de beste orde afgevoerd. Des avonds werd O'Connell een feestmaal aangeboden. Het getal gasten bedroeg 600 personen.

SPANJE.

In de ministeriële bureaux houdt men zich bezig met het opmaken der begrooting, welke de Cortes zal aangeboden worden. Men zegt dat dit werk een aantal nuttige hervormingen en verlangde bezuinigingen zal opleveren. Het departement van oorlog is een dergenen, waarvan de uitgaven op eene mindere schaal zullen gebragt worden. Reeds nu is, bij dat ministerie, zuinigheid een stelsel geworden. Door de naauwkeurigheid, waarmede de officieren van het leger betaald worden, leeren deze de benodigde artikelen reeds tot lagere prijzen; alzoo zal men over dit halfjaar eene besparing bekomen hebben van 10 millioen realen, geheel ten voordeele der schatkist.

Het schijnt thans, zeker te zijn, dat de Cortes niet later in de maand December zullen bijeenkomen.

FRANKRIJK.

De *Conservateur de la Dordogne* maakt epen brief bekend van den maarschalk Bugeaud en beweert, dat die brief is medegedeeld door den prefect, aan wien hij was geadresseerd. Wij kunnen bezwaarlijk gelooven, dat de maarschalk verwacht heeft dien brief openbaar te zien gemaakt; daarom deelen wij denzelfden zonder aanmerkingen mede.

Excideuil, 6 October.

Mijn waarde prefect!

De escadrons-chef Rivet brengt mij uit Algerie de noodlottigste tijdingen over; het leger en de bevolking roepen mij luide terug.

Ik had mij al te zeer te beklagen over de toegenomen van het gouvernement, jegens het gedeelte der drukpers, dat mij en anderen vijandig is, dan dat ik niet volstrekt zoude besloten hebben, niet naar Algerie terug te keeren, dan met den last, dien ik heb gevraagd en met de belofte, om toegegeven aan eenige mijner hoofddenkbeelden; doch de omstan-

digheden zijn te gewichtig, dan dat ik voor mijn terugkeer naar de plaats des gevaars voorwaardén zou maken. Ik heb dus besloten om overmorgen te vertrekken.

Ik zal een half uur afzonderen, om u de voornaamste gebeurtenissen te verhalen. Een enkel woord nog: Abd-el-Kader is in het westen der provincie Oran gedrongen. Het garnizoen van Djemma is bijna geheel vernield. Wij hebben daar een luitenant-kolonel, een escadrons-chef, bataillons-chef, al de officieren van de colonne en 400 soldaten verloren.

De generaal Cavaignac, onderrigt van de aannadering van Abd-el-Kader en van den opstand der stammen aan den linkeroever van de Tafna heeft zich naar dat punt begeven en een gevecht geleverd, waarvan wij den uitslag niet kennen. Echter is het zeker, dat hij in Tlemcen is teruggekeerd.

Deze overwinning van Abd-el-Kader zal de geheele provincie in onrust gebragt en met angst vervuld hebben. Van onze zijde zijn groote fouten begaan. De kentekenen van opstand vertoonden zich op verscheidene punten, en de generaal Bourjolly was weinig in staat om den opstand aan de Mina te beteugelen, zoodat dezelve vorderingen moet hebben gemaakt. Het is te vreezen, dat er weder een bloedige oorlog zal moeten worden gevoerd. Helaas, de gebeurtenissen wettigen mijnen tegenstand, toen men de burgerlijke administratie uitbreidde, en het leger verminderde om die administratie te bekostigen.

Mijn hart bloedt bij zoovele rampen en zoo veel verblindings van de zijde van het bestuur en de drukpers, welke laatste ons meer bestuurt dan men wil bekennen.

Maarschalk Hertog van ISLY.

Deze brief wordt door alle dagbladen medegedeeld en toegelicht. Het is te begrijpen, dat wel verre van dien brief te nemen voor hetgeen hij is, en er niets ander in te zien, dan hetgeen er in te vinden is, men er allerlei belachelijke gevolgtrekkingen uit put. De maarschalk Bugeaud en de prefect van Dordogne zouden denzelfden, door onderlinge afspraak, openbaar gemaakt hebben, en wel met het doel, om het ministerie in mindering te brengen, welligt omver te werpen: Het *hof* zou zelfs niet vreemd zijn aan deze kunstgreep. Min doorzigtigen bepalen zich bij de verzekering dat de gouverneur-generaal van Algerie, overtuigd dat hij onuitsbaar is, zich heeft willen wreken over den tegenstand, welken hij bij de ministers en inzonderheid bij den maarschalk Soult ontmoet, in zijne ontwerpen van militaire colonisatie. Deze daad van insubordinatie, die ergerlijke schending der hiërarchische voorschriften verontwaardigen den *National* en den *Courrier Français*; zij vorderen dat de maarschalk Bugeaud van zijn opperbevel ontzet, of althans voor eenen krijgsraad gebragt wordt. Indien voegen zij er bij, de ministers zulk eene beleediging geduldig verduren, leggen zij hunne waardigheid neder in handen van eenen waterspannigen korporaal; zij zijn ontëerd.

De ministeriële bladen zijn bedaarder, maar bevinden zich in de grootste verlegenheid. In een dertelve: de *Epoque*, leest men:

» Wij vinden in den *Conservateur de la Dordogne* eenen brief van den maarschalk, hertog van Isly, aan den prefect geschreven en door dezen aan het dagblad medegedeeld. Wij betreuren innig de openbaarmaking van zulk eenen brief, die het duidelijk karakter van vertrouwelijkheid met zich draagt, en kunnen niet begrijpen, hoe men denzelfden heeft kunnen aan den dag brengen. Wij zijn van gevoelen dat het noch welvoegelijk noch billijk zoude zijn, aan dit stuk meer waarde te geven, dan eene persoonlijke uitboezeming hebben kan, en vermelden denzelfden dan ook slechts als

eene daadzaak, die onder het gebied der publiciteit gekomen is. »

Intusschen is het niet geloofbaar dat het ministerie den maarschalk Bugeaud, om het schrijven van dezen brief, van zijn opperbevel berooven zal.

De heer de Mareillac, prefect van het departement Dordogne is door den minister van binnenlandsche zaken naar Parijs geroepen. Men zegt dat deze omstandigheid in verband staat met de bekendmaking van den brief van den maarschalk Bugeaud; welke bekendmaking ten hoogste door het gouvernement wordt afgekeurd.

De telegrafische dépêche, welke den maarschalk Bugeaud de tijding overbragt van het zenden eener versterking naar Algerie en het bevel voor hem om dadelijk te vertrekken, is hem uit Bordeaux met eene estafette overgebragt. Bij de aankomst van den koerier was de maarschalk druk bezig aan den druiven-oogst. Hij had zijn bovenkleed uitgeworpen, en zijn Dordognesche overtroopt. (Wie denkt hier niet aan Catoïnatas?)

Sedert de laatste gebeurtenissen in Algerie komen er dagelijks een aantal verzoekschriften in bij het departement van oorlog, van officieren die het als eene gunst vragen; derwaarts gezonden te worden.

De troepen die deel moeten uitmaken van de expeditie tegen Abd-el-Kader, zullen niet voor den 15 of 20 October ingescheept kunnen worden; zoodat niet voor de maand november de noodige toebereidselen zullen kunnen afgekoopen zijn, om den veldtocht te beginnen.

NEDERLAND.

HERTOGENBOSCH, 14 October. Met genoegén kunnen wij thans melden, dat de commissie, door den stedelijken raad benoemd, ter behartiging der belangen onzer hoofdstad bij het aanleggen van eenen spoorweg, hare zending met de beste gevolgen heeft bekroond gezien. Niet alleen zal de spoorweg langs deze stad komen, maar zij zal ook het middenpunt des wegs wezen. Dank den stedelijken raad voor het zoo trouw behartigen der belangen onzer schoone hoofdstad; dank de commissie, die zich zoo ijverig van hare taak heeft gekweten; dank vooral onzer geëerbiedigden Koning, die de belangen onzer hoofdstad waarderende, zich dezelve zoo bereidwillig en ernstig heeft aangetrokken en de blijde verzekering heeft gegeven, dat zij zullen gehandhaafd worden!

Met genoegén en belangstelling hebben wij de proeve van bewerking gezien en het bericht van intekening gelezen van de groote kadastrale kaart en statistieke uiteenzetting van Noord-Brabant onder de leiding der heeren L. van der Voordt Pieck en M. Kuyt, vervaardigd. Dat zich van dit werk niets dan goed laat verwachten, waarborgt ons de enkende kunde der vervaardigers, en dat aan eene goede uitvoering niet te twyfelen valt, zal ieder gereedelijk beseffen, wanneer wij vermelden dat de kaart, benevens de statistieke uiteenzetting, onder het opzigt van den heer P. Desterbecq, te Maasticht, door de voornaamste graveurs uit België, op steen gebragt is. Wij wenschen dan ook onze provincie geluk met het eerlang bezit dezer kadastrale kaart en vertrouwen dat de zorg aan dezelve besteed, door een aanzienlijk debiet, eenigermate zal vergoed worden, terwijl de lage prijsbepaling niet weinig zal bijdragen om haar in veler handen te zien. De uitgave is aan de heeren gebr. Muller, boekhandelaars te dezer stede opgedragen, bij wie de proeve van bewerking ter bezigtiging ligt en het bericht der intekening gratis verkrijgbaar is.

Bij de aanstaande wederopening der zittingen van de Staten-Generaal deelen wij mede de naamplijsten der beide Kamers, zoo als die voor het zittingjaar (1845-1846) zullen zijn zamengesteld, met bijvoeging, wat de Tweede Kamer betreft, der jaten van aftreding: zijnde de namen der leden, die in het vorig jaar geene zitting hebben gehad, met cursijfsche letters gedrukt.

EERSTE KAMER.

F. A. graaf van der Goltz, J. W. Dedel, A. W. baron van Pallandt van Beerse, jonkh. nr. H. B.

Martini, mr. A. van Gennep, J. H. baron van Lijnden van Lunenburg, A. G. Verheijen, jonkh. mr. G. G. Clifford, mr. C. G. Byleveld, M. C. W. baron du Tour van Bellinchave, G. graaf Schimmelpenninck. A. W. J. J. baron van Hugenpoth van Aerdt, D. H. baron Chassé, A. van der Hoop, H. R. Trip, graaf W. A. W. van Limburg-Stirum-Noordwijk, jonkh. mr. O. van Swinderen van Rensuma, baron A. W. van Brienen van de Grootte Lindt, P. W. baron de Liedel de Well, Mr. Pieters, mr. P. A. Bragmans, mr. M. C. van Hall, J. W. baron Huysen van Kattendijke, mr. J. G. van Nes en jonkh. mr. W. L. F. G. ridder van Rappard.

TWEDE KAMER.

Noord-Brabant, 1846, jonkh. mr. J. O. de Jong van Beek en Donk en mr. R. P. Romme; 1847, inr. J. L. A. Luyben; mr. J. A. Nutsaers en mr. L. D. Storm; 1848, mr. P. Gouverneur en jonkh. L. J. B. van Sasse van IJssel.

Gelderland, 1846, baron C. J. A. van Nagell tot Ampeen en J. F. H. jonkh. Nedermajoor, ridder van Rosenthal; 1847, E. W. van Dam van IJssel en mr. J. M. de Kempnaer; 1848, mr. M. J. de Man en mr. R. Scheers van Harenarspel.

Zuid-Holland, 1846, E. P. de Monchy, mr. J. C. Faber van Riemsdijk, jonkh. D. T. Gevers van Endegeest, mr. G. W. Verwey Méjan, mr. L. C. Luzac en mr. S. H. Anemaet, Pz.; 1847, mr. P. C. Schooneveld en M. A. F. H. Hoffman; 1848, mr. C. B. Nederburgh, jonkh. W. Boreel van Hogelanden, mr. P. F. Timmers Verhoeven en A. van Rijckevorsel, Hs.

Noord-Holland, 1846, mr. C. A. den Tex en mr. J. Carver Hooft; 1847, jonkh. mr. H. Backer, jonkh. mr. P. van Akerlaken, mr. H. A. van Bleiswijk en mr. J. S. van Naamen, 1848, mr. J. Enschedé, jonkh. mr. D. Hooft, Jbz., en mr. G. van Leeuwen.

Zeeland, 1846, mr. J. de Backer; 1847, jonkh. mr. J. Snouck Hurgronje; 1848, mr. J. F. Byleveld.

Utrecht, 1846, mr. J. K. baron van Goltstein; 1847, mr. N. P. J. Kien; 1848, H. Menso.

Friesland, 1846, dr. S. Brouwer en mr. G. Hiddema Jongsma; 1847, mr. N. van Heloma en mr. S. baron van Heemstra, 1848, mr. A. Telting.

Overijssel, 1846, mr. A. J. Duymaer van Twist; 1847, J. C. baron van Haersolte van Haerst; 1848, mr. G. J. Bruce en mr. W. H. Cost Jordens.

Groningen, 1846, jonkh. mr. J. E. van Panhuys en mr. B. Wichers, 1847, mr. H. J. H. Modderman, 1848, mr. C. Star Busmann.

Drenthe, 1847, mr. G. Kniphorst.

Limburg, 1846, J. J. P. M. H. Corneli; 1847, mr. M. P. H. Strens; 1848, A. H. T. baron Michiels van Verduynen.

LATERS BERIGTEN.

De Verhevene Port heeft den verkoop tot uitvoer verboden der graansoorten, voortkomende uit den oogst der asiatische kusten des keizerrijks, uitgezonderd evenwel zulke verkoopen, waaromtrent overeenkomsten gesloten zijn.

Brieven uit St. Petersburg melden dat de keizer zich dit jaar naar den Caucasus zal begeven.

Indianen geloof mag hechten aan eenen brief uit Geneve, worden dagelijks aan de grenzen van Savoyen oproerige geschriften aangehouden, die bestemd zijn om in Sardinië en andere Italiaansche Staten verspreid te worden. Ook in Zwitserland ziet men weder personen verschijnen, die negen jaren geleden, op aanzoek der vreedse mogendheden, daaruit verbannen waren geweest.

De saksische Tweede Kamer heeft den 7 met eenparigheid van stemmen een voorstel aangenomen, om de regering te verzoeken, in overeenstemming der Eerste Kamer, onderhandelingen te voeren met de overige Bond-Staten betrekkelijk de vaststelling van een gelijkvormig stelsel van maten en gewigten; ten einde ten spoedigste art. 14 van de overeenkomst van 30 maart 1833 ten uitvoer te leggen.

De Eerste Kamer heeft het ministerie gemagtigd om aan de afgescheidene catholijken protestantsche tempels af te staan. De priesters der nieuwe secte zullen mogen het doopsel en de communie bedienen en bij de begrafenissen der leden hunner secte tegenwoordig zijn; maar geene huwelijken inzegenen. De nieuwe sectarissen zullen ook in het genot blijven hunner burgerlijke en staatkundige regten.

Dezelfde Kamer heeft beslist, dat er redenen bestonden om een gezamenlijk adres der twee Kamers aan te bieden, in antwoord op de troonrede.

De maarschalk Bugeaud is den 11 te Marseille scheep gegaan.

Twee dagbladen van Toulon spreken van eene nieuwe nederlaag der Franschen in Algerie; deze tijding mag echter nog niet met zekerheid aangenomen worden.

Advertentien

* De post van **Veldwachter** te Oirschot vacant zijnde, worden Sollicitanten uitgenoodigd, zich op Maandag den 20 October 1845, ten 10 ure des voormiddags, te vervoegen ten Raadhuis aldaar, voorzien van de vereischte bewijzen van Ouderdom, goed gedrag en geschiktheid.

Eervol ontslagen Militairen, vooral ongehuwden, zullen de voorkeur hebben.

Zij zullen hunne ontslag-pas moeten overleggen. Aan dien post is verbonden een jaarlijks traktement van f 180,00.

* **GEBR. MULLER**, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch, hebben alom verzonden:

BERIGT

INTEBKENING EN PROEVE VAN BEWERKING

KAART

NOORD-BRABAND.

VOLGENS DE OPMETINGEN VAN HET KADASTER, en eener

KADASTRALE STATISTIEKE UITEENZETTING;

Vervaardigd onder de leiding van

L. VAN DER VOORDT PIECK

en

M. KUYL.

Opgedragen aan de

EDEL GROOT ACHTRARE HEEREN STATEN VAN DAT GEWEST.

* * Op Dingsdag den acht-en twintigsten October 1845 en volgende dagen, telkens des namiddags om twee uren te beginnen, zal door den Vendameester **J. DE BRUIJN**, in de Societeit Casino te 's Hertogenbosch worden verkocht:

Een extra goede **MAHONYHOUTEN Billard**, loopende op een Zak, met alle deszelfs toebehooren; **SCHAAK-**, **DOMINO-** en verder alle **SPELLEN**, welke in eene Societeit vereischt worden; mitzaders **HANDBOOG SCHUTTERS-DOELLEN**; voorts eenige **STOELEN**, **TAFELS**, **SPIEGELS**, **PORCELEIN**, **GLAS** en **AARDEWERK**, **LINNEN**, **PELLEN**, welgevulde **BEDDEN** en **MATRASSEN**, **KABINETTEN**, **SECRETAIRES**, **CHIFFONNIERES**, **LADE-**, **PENANT-**, **SPEEL-** en andere **TAFELS**, **LEDKANTEN** met en zonder **BEHANGSELEN** en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Een en ander daags voor de Verkoop van des morgens 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 uren voor een ieder te zien.

* * De ondergeteekende, met verontwaardiging vernomen hebbende dat hem ten laaste wordt geleigd, door eenen naamlozen brief, een achtingswaardig kantenaar alhier, in zoodanig daglicht bij zijne Superieuren gesteld te hebben, dat hij dien ten gevolge, tot zijn grievend leed en schade, naar elders zou verplaatst zijn geworden, en welk ondervonden hebbende, dat dit schandelijk gerucht ook eenigen ingang bij enkele zijner tabrijke vrienden schijnt gemaakt te hebben, acht zich in het belang zijner eer en reputatie verplicht, deze eerlooze daad, door middel van dit dagblad openlijk te ontkennen, verneemende, noch door zijn privé, noch door zijn publiek gedrag, immer aanleiding gegeven te hebben, hem te kunnen verdenken in staat te zijn, iemand door woorden of schrift en nog veel minder door naamloos schrijven in zijnen goeden naam en faam of in zijne betrekkingen te benadeelen; houdende de oprapers en verspreiders van dit schandelijk bedrijf, voor **Vuilge en Lang-**

hartige Eerroovers en Laafrars, uitloovende bij deze eene som van **VIJFTIG GULDENS**, aan een ieder wel eenig bewijs zal leveren, dat hij zich medelukkig of onmiddellijk aan bovengemelde zaak zoude hebben schuldig gemaakt; nu voorbehoudende, diegene in regten te vervolgen, welke hij zal vernemen hiertoe aanleiding te hebben gegeven of zulks te verdienen.

Tilburg den 12 October 1845.

A. C. BUTTEN.

UIT DE HAND TE KOOP, een Weldoortimmerd HUIS.

gelegen te **Uden**, met vier **BENEDEN- en BOVEN-KAMERS**, schoonen **TUIN**, met vijfne **VRUCHTBOOMEN**, toebehoorende aan de Heer **J. VAN BOXMEER**, Genees- Heel- Vroedmeester.

Het **HUIS** is gelegen in het fraaiste gedeelte van de Gemeente; te bewonen in persoon bij franco brieven aan de **H. J. F. SCHEEHALS** Notaris, en **JOH. VAN DEN HEUVEL** te **Uden**, of aan den Eigenaar, wonende te **St. Antonius**, bij **Boxmeer**.

* * De Notaris **SCHEEHALS**, gevestigd te **Uden**, Arrondissement 's Hertogenbosch, zal voor de Erven **ALBERT** en **ANDRIE VERSTRATEN**, publiek verkoopen.

Een **HUIS**, **SCHUUR** en **ERE**, met aangelegd **MOESTUIN**, **WEL-** en **BOUWLAND**, groot zamen **4 Bunders 47 Roeden 86 El** staande en gelegen te **Uden**, en

40 Roeden, **48 EL UITERWAARDS-HOOLAND** gelegen onder de Jurisdicte der **Stad-Graven** Sectie A, **200**; eene zijde **Johannes Hendrik Wouters**, andere zijde **Johannes Verkampen**.

De Verkoop zal geschieden te **Uden**, op Volkert ten herberge van **Martinus van de Weyst**, provisioneel op **Donderdag den 20 October 1845**, des namiddags ten **4 ure**, Zegt het oordeel.

* * **Hertogenbosch den 13 October**. Aan de Leden van het **NOORD-BRABANDSCH BEGRAFENISFONDS**, onder de zinspreuk: **Tot algemeen Welzijn**, gevestigd te 's Hertogenbosch wordt bij deze bekend gemaakt, dat op heden in de Vergadering der Directie is geinstatueerd, in plaats van wijlen den Heer **G. VISSER**, benoemde Kommissaris van toezigt, de Heer **J. B. VAN RIJMENANT**.

Graanmarkt

van 's **HERTOGENBOSCH**, Maandag en Dingsdag 13 en 14 oktober. **ROGGE** en **BOEKWEIT** met kleinen aanvoer, tot vdergaaude prijzen afgaande. Er is besteld voor **ROGGE** f 8,00 8.50. a 9.00. **BOEKWEIT** f 7.25, f 8.00 a f 8.35. **LIGT WIGTIGE HAVER** f 3.25 f 2.25.

EINDROVEN, den 14 October 1845. De prijzen der Graanen zijn heden alhier geweest: Een Nederlandsch Mud Rogge. . . . . f 8.36. — — — — — Boekweit. . . . . 7.00. — — — — — Haver. . . . . 3.20. — — — — — Pond Roggebrood. . . . . 0.11. — — — — — Boter. . . . . 0.69.

AMSTERDAM, 13 October. Tarief van prijzen houdend, met goeden handel. In entr. 113 p. Hout. 124 p. h. Poolische f 320; 127 p. h. dito 228 p. In oon. 126, 127 p. o. Vries. f 290, 293; 126 p. wib. Pool. 350. Rogge prijshoudend, 121 p. Norder; 236. Gort in een doen; 112; 113 p. Deensche f 174. Haver mede in een doen; 83. 85; 89 p. Fijne f 125, 126, 140. Boekweit tot eenige prijsverhoging aan consumptie, welke plaats aan: verkocht: 120 p. Amersf. f 285; 118. 119 p. Gelders. f 277, 105, 115, 117, 118 p. Vriesche f 265, 271, 275; 116, 118 p. Schone f 260, 264. Koolzaad slaauw; Deens. 63 p.; Kromb; 61 p. Raapolie dadelijk en op levering niet williger, op het laatste ocht op levering meer kooplust, per Gw. 40; Vlieg; f 39, Nov. f 39, a; Dec. f 39, a; Mei f 31; Sept. 37. Lijnolie per Gw. f 29; Vlieg. f 28. Hennepolie per Gw. f 33; Vlieg. f 32. Raapkoeken f 80 a 85. Lijnkoeken f 12; a 12.

Beurs van Amsterdam. Dingsdag 14 October ten vier ure. W. S. 2 p. Ct. 61; 61, +; Nieuwe 3 p. Ct. 73; 73, Dito Certific. 4 p. Ct. 97; Handelm. 162; Rijn-Spouweeg 11; Ardoins 810 p. st. 20; Spanje Binnenl. 3 p. Ct. 31; Port. te Lond 3 p. Ct. 62; Dito 4 p. Ct. 62; Oude Rijn p. Ct. 107. Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Hertogenbosch.